

Regeringskansliet, Klimat- och
näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över delbetänkandet Ny kärnkraft i Sverige – effektivare tillståndsprövning och ändamålsenliga avgifter

Er beteckning: KN2024/01912

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Södermanlands län (länsstyrelsen) välkomnar tydligheten i den politiska inriktningen och den övergripande ambitionen i delbetänkandet. Länsstyrelsen anser dock att några av förslagen riskerar att skapa oklarheter vilka kan komma att motverka den önskade ambitionen.

Nya provningssystem och regelverk som inte har prövats och bedömts i rättspraxis riskerar att medföra tolknings- och tillämpningssvårigheter. En fördel med den nu rådande provningsordningen är att regeringens tillåtlighetsbeslut är fullt ut bindande för domstolarna vid tillståndsprövningen. Länsstyrelsen anser att det råder en oklarhet vad gäller i vilka avseenden ett principbeslut blir bindande för en domstol vid den efterföljande tillståndsprövningen.

Respektive synpunkt och ställningstagande redovisas mer detaljerat under respektive rubrik.

Avsnitt 1.1 Förslag till lag om principbeslut för vissa verksamheter

Författningsförslagen i delbetänkandet innebär att det inrättas ett nytt förfarande för att fånga upp den politiska dimensionen genom ett så kallat principbeslut. Nya system och regelverk på ett område där unionsrätten tar en betydande plats och har företräde framför nationell rätt och som inte tidigare har prövats och bedömts i rättspraxis, riskerar att medföra tolknings- och

tillämpningssvårigheter. Det kan medföra oönskade konsekvenser vad gäller tillåtlighet och genomförbarhet. Detta kan i sin tur leda till längre handläggningstider och riskera en försening av den planerade utbyggnaden av kärnkraften.

Enligt länsstyrelsens bedömning är det föreslagna förfarandet med principbeslut inte heller en fullgod ersättning för den tillåtlighetsprövning som regeringen ansvarar för i dag.

Länsstyrelsen vill i ljuset av kraven i EU-direktivet om miljökonsekvensbedömningar (2011/92/EU) ifrågasätta om ett förfarande där regeringens prövning av en strategisk¹ miljöbedömning är bindande för domstolen i den efterföljande tillståndsprövningen där miljöbedömningen slutförs, kan ersätta dagens system med tillåtlighetsprövning.

I 1 kap. 5 § anges det att ett principbeslut innebär att intresset för verksamheten har företräde framför bland annat *”övriga relevanta överväganden rörande verksamheten”*. Det framgår inte tydligt i delbetänkandet vad som avses med det detta. Det skulle underlätta för prövande myndigheter och enskilda om detta förtydligas.

Avsnitt 1.3 Förslag till ändringar i miljöbalken

I delbetänkandet föreslås en ändring i 2 kap. 6 § andra stycket miljöbalken. Enligt ändringsförslaget ska – om regeringen har fattat ett principbeslut – bestämmelserna i 3 och 4 kap. tillämpas endast i de fall som gäller ändrad användning av mark eller vattenområden. Uppförande av ett nytt kärnkraftverk får i de flesta fall antas innebära ändrad användning av aktuellt markområde. Så som Länsstyrelsen uppfattar bestämmelsen ska 3 och 4 kap. miljöbalken alltså tillämpas i dessa fall och principbeslutet riskerar därmed inte få önskat genomslag.

Enligt den föreslagna bestämmelsen i 16 kap. 5 § första stycket miljöbalken ska tillstånd till kärnteknisk verksamhet som omfattas av tillståndsplikt enligt kärntekniklagen inte omfatta de frågor som prövas enligt miljöbalken. Länsstyrelsens uppfattning är att den ordningen redan gäller. I delbetänkandet framgår det inte om avsikten med förslaget är att frånga rådande rättspraxis eller att befästa densamma.

¹ 1 kap. 16 § i den föreslagna lagen

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Johanna Sandwall med avdelningschef David Hansevi som föredragande. I den slutliga handläggningen har också avdelningschef Anna-Karin Lindblad Wieslander och chefsjurist Christian Finnerman medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia

kn.cks.remisser@regeringskansliet.se